

4. Покришень Д.А. Дистанційна форма навчання в післядипломній педагогічній освіті [Електронний ресурс] / Д.А.Покришень // Інформаційні технології і засоби навчання. 2012. №6 (32). – Режим доступу до журналу: <http://www.journal.iitta.gov.ua>

УДК 17.01:373.2.015.311(043.2)

ПОПОВИЧ Я.В., МИХАЙЛОВА К.В.
Мукачівський державний університет

ЕТИЧНА БЕСІДА ЯК ОДИН ІЗ ПРОВІДНИХ МЕТОДІВ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ

Етична бесіда – це цілеспрямована і організована розмова вихователя з дітьми на моральну тему, яка передбачає запитання та відповіді. Етична бесіда використовується як метод морального виховання. Мета етичної бесіди – систематичне роз'яснення дітям норм і правил моралі, допомога в усвідомленні морального досвіду, формуванні громадської думки. За допомогою етичної бесіди вихователь вчить дітей свідомо ставитися до своїх дій, вчинків, поводитися відповідно до вироблених переконань. Ефективність етичної бесіди зумовлюється виховним завданням, рівнем розвитку дошкільників, силою емоцій, глибиною почуттів, що їх викликає бесіда [1].

Розглянемо, як етична бесіда, будучи засобом морального впливу, сприяє формуванню моральних понять, засвоєнню моральних правил, норм поведінки дитини на різних етапах навчання та виховання.

У результаті етичної бесіди у дітей формуються чіткі поняття про ту чи іншу моральну проблему; вони усвідомлюють, що чесне виконання своїх обов'язків-це виконання обов'язку перед іншими, перед сім'єю. Для того щоб моральна свідомість стала рисою характеру, позначилась на поведінці, її закріплюють, оформляють тривалим вправлінням [2]

У процесі етичних бесід розв'язують низку завдань морального виховання: формування патріотизму; формування узагальнених моральних уявлень про чесність, правдивість, скромність, дисциплінованість, колективізм та інші моральні категорії; виховання адекватної оцінки моральних якостей і поведінки героїв літературних творів і кінофільмів; формування свідомого ставлення до виконання правил поведінки; спонукати дітей до позитивних моральних вчинків [3].

У кожній етичній бесіді використовується якесь основне джерело одержання знань про моральні норми, вчинки, поведінку. Обговорення моральної проблеми починається з аналізу фактів, в ході бесіди до цих фактів приєднуються і інші, які є вже в знаннях, спостереженнях, досвіді дітей. Етичні бесіди проводяться з усіма дітьми [4]. Приблизною тематикою можуть бути такі бесіди: «В чому небезпека байдужості», «Чесність і правдивість», «Дружба і товаришування», «Скромність», «Чистота та охайність», «Чуйність і уважність», «Про обов'язок і відповідальність», «У здоровому тілі – здоровий дух», «Бути вихованим. Що це значить?»

Групові бесіди проводяться тоді, коли виникає необхідність у роз'ясненні норм і правил групі дітей. Індивідуальні етичні бесіди можна проводити щодня,

якщо дитина систематично не виконує або порушує якесь правило поведінки. Успіх колективної бесіди залежить від правильної її побудови. Етична бесіда складається з трьох частин: початок бесіди, перебіг бесіди (основна частина), кінець бесіди. Наприклад, бесіду про чесність і правдивість можна розпочати із запитань: «Кого ми називаємо чесним?»; «Як називають тих, хто говорить неправду?» Бесіду про дружбу і товаришування може розпочатись із таких запитань: Кого ми називаємо другом? Що повинен робити вірний друг? Кого ми називаємо товаришем? Бесіду на тему «Моя Батьківщина» можна розпочати з розгляду ілюстрації О. Шухвостова до оповідання С. Баруздіна «Країна, де ми живемо». Для початку бесіди можна використати прислів'я: «Вітчизна – мати, умій за неї постояти», і запитання до дітей: «Про що говориться в прислів'ї? Чому Вітчизна порівнюється з матір'ю?. Чому в прислів'ї говориться: «Умій за неї постояти?»».

Метою основної частини бесіди є роз'яснення дітям конкретного змісту певної моральної категорії і передбачаються запитання, спрямовані на аналіз і оцінку вчинків літературних героїв та дітей, з'ясування мотивів моральних вчинків.

Залежно від теми бесіди, запитання можуть бути спрямовані на з'ясування розуміння дітьми основної ідеї твору: запитання, які передбачають з'ясування ставлення дітей до певного твору, до його героїв, обґрунтування свого вибору (Хто з героїв вам сподобався? Чому? – до оповідання В. Осєєвої «Три товариші»); які вимагають оцінки вчинків і поведінки героїв твору та обґрунтування їх (Чи правильно зробив хлопчик? Чи правильно поступила дівчинка? Чому ти так вважаєш?); спрямовані на встановлення причин і мотивів поведінки окремих вчинків героїв (Чому Павлику всі відмовляли? – до оповідання В. Осєєвої «Чарівне слово»); які допомагають встановити зв'язок між змістом прочитаного твору і поведінкою дітей вдома, в дитсадку, в громадських місцях (Хто в нашій групі найввічливіший?); спрямовані на узагальнення моральних знань і правил (Що значить любити свою Батьківщину?); які допомагають дітям усвідомити значення дотримання норм і правил моралі (Чому завжди потрібно говорити правду? Як відносяться до тих людей, які говорять неправду?); спрямовані на розуміння взаємовідносин між людьми на основі виконання норм моралі (Як ставляться до уважних і чуйних? Як ставляться до байдужих?); які сприяють розумінню емоційної сфери героїв (Як почував себе хлопчик?).

За художніми творами, які знайомі дітям, проводять вікторини. Корисними для дітей будуть розповіді – загадки, складені самим педагогом і дітьми. В ході етичної бесіди можна застосувати і такий прийом, як створення життєвих ситуацій для вправління дітей у певному моральному вчинку. Вкінці бесіди слід підвести дітей до узагальнення морального поняття.

Отже, правильно побудована бесіда створює основу для моральної поведінки дітей, їх переконань, формує в них свідоме ставлення до окремих моральних вчинків, прагнення дотримуватися норм і правил моралі та негативне ставлення до їх порушення.

Література

1. Агапова І., Давидова М. Патріотичне виховання / Агапова І., Давидова М. - М., 2012.
2. Гаврилова Т.П. Про виховання моральних почуттів./ Гаврилова Т.П. - М., 2006. – С. 59-77.
3. Гарбузов В.І. Від дитинства до отроцтв ./ Гарбузов В.І - Л., 2011. – 47 с.
4. Діяльність та взаємини дошкільників / Под ред. Т.А. Репиной. - М., 2010.

УДК [37.015.31:17.022.1:167.1]:378:373.2.011.3-051

ПОПОВИЧ О.М., ПОПФЛУШІ Н.В.
Мукачівський державний університет

ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЦІННОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ

Процес розбудови української держави вимагає докорінної зміни багатьох ланок суспільного життя, серед яких важливе місце належить системі освіти. Орієнтація сучасної педагогічної освіти на виховання професіоналів потребує не тільки ретельної фахової підготовки студентської молоді, але й широкого світогляду, професійного мислення, високої освіченості, індивідуального усвідомлення значення загальнолюдських та професійних цінностей, що закладається у стратегію і тактику модернізації суспільного життя. У зв'язку з цим виникає проблема в організації підготовки студентів, що забезпечувала б цілеспрямоване формування необхідного рівня професійних цінностей майбутнього фахівця.

Важливим джерелом з проблеми формування цінностей у майбутніх фахівців закладів дошкільної освіти є праці науковців з оновлення професійної підготовки, які розв'язують загально-педагогічні та методичні проблеми вдосконалення цієї галузі (К. Авраменко, В. Бондар, Н. Воскресенська, Н. Кічук, А. Коломієць, О. Кравчук, О. Матвієнко, О. Савченко, Л. Хомич, Л. Хоружа, І. Шапошнікова та ін.).

Ціннісні орієнтації мають велике значення для розвитку особистості, оскільки засвоєний життєвий досвід, який пройшов крізь призму внутрішнього світу особистості, оцінюється, критично переробляється нею і переходить у дійсну позицію, умову самореалізації. Як акумулятор індивідуального досвіду, механізми ціннісних орієнтацій надають діяльності і поведінці людини особистісного сенсу, який розкривається через спрямованість на задоволення найбільш фундаментальних потреб у праці, творчості тощо. Разом із тим, прагнення особистості до реалізації цих потреб перебуває у єдності з потребою в реалізації своєї індивідуальності [2, с. 8].

Наявність професійних цінностей забезпечує сумлінне ставлення до майбутньої професійної діяльності, спонукає людину до пошуку творчості, удосконалює у свідомості студента умовну модель майбутньої фахової діяльності, яка служитиме орієнтиром у професійному саморозвитку [3, с. 188].

Професійні цінності, як загальні смислові утворення, є основними конституційними одиницями особистості фахівців, визначаючи відносини між цілями і засобами їх досягнення; регулюють і переводять будь-який вид

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>